

Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιώς: 3552/1996 (Ασφ.μ.)

Πηγή: Νομικό Βήμα Τόμος 45/97, σελ. 255

Ατύχημα (ναυτεργατικό) - Εφαρμοστέο δίκαιο - Αποζημίωση - Ψυχική οδύνη - Πλοίαρχος - Χρηματική ικανοποίηση. Ενοχές από ναυτεργατικό ατύχημα ρυθμίζονται από το δίκαιο στο οποίο έχουν υποβληθεί τα μέρη. Εάν το ναυτεργατικό ατύχημα συνιστά και αδικοπραξία, ένεκα της οποίας ζητείται πλήρης αποζημίωση, εφαρμόζεται το δίκαιο της πολιτείας όπου διαπράχθηκε το αδίκημα. Οι παροχές του άρθρου 3 ν. 551/1915, που καθορίζονται εκ των προτέρων δεν έχουν χαρακτήρα αποζημίωσης και πέραν αυτών δεν οφείλεται ούτε χρηματική ικανοποίηση για μη περιουσιακή ζημία. Η αξίωση πλήρους αποζημίωσης για ναυτεργατικό ατύχημα προϋποθέτει τη συνδρομή των όρων του άρθρου 16 ν.551/1915. Ειδική πρόβλεψη μέτρων ασφαλείας του πλοίου περιέχει και η διάταξη του άρθρου 4 π.δ. 1349/1981. Ο πλοίαρχος δεν συγκαταλέγεται στους υπεύθυνους εργοδότες (άρθρο 2 ν.515/1915) με τους οποίους ευθύνεται εις ολόκληρον, έστω και αν βαρύνεται μόνο με (γενική) αμέλεια. Κριτήρια επιδίκασης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης. Ευθύνη αντιπροσώπου ημεδαπού ν.π. και φυσικού εκπροσώπου αυτού για υποχρεώσεις αλλοδαπής ναυτιλιακής εταιρίας από σχέση ναυτικής εργασίας σε πλοίο της. Η χρηματική ικανοποίηση για μη περιουσιακή ζημία μπορεί να εξασφαλιστεί με ασφαλιστικά μέτρα, όχι όμως και να επιδικαστεί ως ασφαλιστικό μέτρο.

Δικαστής: κ. Μ. ΙΩΑΚΕΙΜ (πρόεδρος Πρωτοδικών)

Δικηγόροι: κ.κ. Κ. Λιασίδης, Α. Πασιπουλαρίδης, Κ. Καταβάτης,
Μ. Σωτηροπούλου

Όταν περισσότεροι δικαιούχοι ζητούν δικαστική προστασία των αξιώσεών τους, είναι απαραίτητο να γίνεται με το εισαγωγικό δικόγραφο ειδικότερος καθορισμός της αξιώσεώς του κάθε δικαιούχου και να υποβάλλεται αντίστοιχο σαφές αίτημα, έστω και σε οποιοδήποτε μέρος του δικογράφου (ΑΠ 410/82, ΝοΒ 30.1976, ΑΠ 173/81 ΕΕΝ 48.921, ΑΠ 643/76 ΝοΒ 25.22, ΕφΑιγ 106/75 Αρμ 30.209). Εξ άλλου, χωρίς εξειδίκευση, παραμένει άγνωστη η έκταση των μερικότερων αξιώσεων, πράγμα που

καθιστά αδύνατη τη δικαστική επιδίκαση, κατά τις εφαρμοζόμενες, ανεξάρτητα από το δίκαιο που ρυθμίζει την ουσιαστική έννομη σχέση, διατάξεις των άρθρων 106 και 216 εδ. γ' ΚΠολΔ, οι οποίες ρυθμίζουν δικονομικά ζητήματα (βλ. σχ. Η. Κρίσπη, Ιδ.δ.δ. Ειδ. Μέρος, τευχ. Α', σ. 188). Εάν δε υπάρχει αοριστία του δικογράφου, ως προς το αίτημα που υποβάλλεται, η αίτηση είναι αόριστη (Δεληκωστόπουλος - Σινανιώτης, Ερμηνεία Κωδ. ΠολΔ στο άρθρο 217, σ. 138, Βαθρακοκοίλης, Κωδ. Πολ. Δικ. (1994) στο άρθρο 216 αρ.7) και γι' αυτό απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Οι ενοχές που προκύπτουν από ναυτεργατικό ατύχημα έχουν προέλευση τη σχέση εργασίας και συνεπώς ρυθμίζονται, κατά την ορθότερη γνώμη, από το δίκαιο στο οποίο τα μέρη υποβλήθηκαν (ΑΠ 102/1961 ΝοΒ 9.825, ΕφΠειρ. 333/92, 740/92, 706/92 ΕΝΔ 21.58, 136, 141, ΕφΠειρ 1673/88 ΕΝΔ 17.186, ΕφΠειρ 1014/1980 ΠειρΝ 2.567, contra, δίκαιο σημαίας, ΕφΠειρ 1253/88 ΕΝΔ 19.106, δίκαιο τόπου ατυχήματος, Μαριδάκης, Ιδ. δ.δ.δ., (1950) τομ. Α', σ. 487-488, Τούσης, Γενικά Αρχαί (1978) σ. 163 σημ. 3, ΑΠ 998/82 ΝοΒ 31.1003). Εάν όμως ο δικαιούχος αποζημιώσεως από ναυτεργατικό ατύχημα επικαλείται περιστατικά, που στοιχειοθετούν τη γενικά παραδεκτή έννοια της αδικοπραξίας και ζητεί την πλήρη αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη, ανεξάρτητα από τη σύμβαση εργασίας, που τον συνδέει με τον εργοδότη, εφαρμοστέο είναι το δίκαιο της πολιτείας, όπου διαπράχθηκε το αδίκημα (άρθρο 26 ΑΚ).

Από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 3 του ν. 551/1915, όπως τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7./25.8.1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 38 εδ. α' του ΕισΝΑΚ έχει δε εφαρμογή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 66 εδ. β' του ΚΙΝΔ και στους ναυτικούς, προκύπτει ότι οι υποχρεώσεις, που επιβάλλονται στους εργοδότες, ως προς τους οποίους έχει εφαρμογή ο εν λόγω νόμος και αφορούν σε "αποζημίωση" των εργατών ή υπαλλήλων, που υπέστησαν ατύχημα, όπως, εκτός άλλων, θάνατο από βίαιο συμβάν κατά την εκτέλεση της εργασίας τους ή εξ αφορμής αυτής, περιορίζονται δε στις αναφερόμενες από τον ίδιο νόμο κατά περίπτωση παροχές, οι οποίες στερούνται χαρακτήρα αποζημιώσεως, λόγω του εκ των προτέρων εφάπαξ καθορισμού τους και συνεπώς του ασυσχέτιστου αυτών προς τυχόν ζημίαν του παθόντος, έχουν προέλευση τη σχέση εργασίας μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου. Ειδικότερα με τη σύναψη

της σύμβασης εργασίας (άρθρο 648 ΑΚ) τα μέρη υποβάλλονται και στο νομικό καθεστώς που διέπει τα εργατικά ατυχήματα και έτσι ο εργοδότης αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι του εργαζομένου να καταβάλει στον τελευταίο, που υπέστη εργατικό ατύχημα κατά τη διάρκεια της σχέσης εργασίας, τις οριζόμενες κατά περίπτωση από τον παραπάνω νόμο παροχές, οι οποίες, λόγω της παρεμβολής της σύμβασης, έχουν συμβατικό χαρακτήρα (βλ. σχετ. Λιτζερόπουλο, Στοιχεία Ενοχικού Δικαίου (1960) σ. 26). Εξάλλου υποχρέωση χρηματικής ικανοποίησης μη περιουσιακής ζημίας υπάρχει σύμφωνα με το άρθρο 299 ΑΚ μόνο όπου προβλέπει αυτήν ο νόμος. Τέτοια δε υποχρέωση δεν προβλέπεται επί ενοχών από συμβατική σχέση (Μπαλής, Ενοχ. Δικ. Γεν. Μέρος παρ.25, Γεωργιάδης - Σταθόπουλος, Αστικός Κώδιξ τομ. 2^{ος} στο άρθρο 299 αρ.5) και δεδομένου ότι δεν υπάρχει ειδική πρόβλεψη γι' αυτή σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα από διάταξη νόμου, δεν μπορεί κατ' αρχήν να ζητηθεί, πέραν των παροχών που προβλέπει το άρθρο 3 του ν.551/1915 για την περίπτωση εργατικού ατυχήματος και χρηματική ικανοποίηση για μη περιουσιακή ζημία. Η αμέλεια του εργοδότη ή των προσώπων που έχει προστήσει, από την οποίαν έχει προέλθει το εργατικό ατύχημα και η οποία οφείλεται σε παραμέληση μέτρων ασφαλείας, που επιβάλλονται από γενικές διατάξεις, όπως εκείνη του άρθρου 662 ΑΚ, είναι απρόσφορη για τη μεταστοιχείωση του εργατικού ατυχήματος σε αδικοπραξία, προκειμένου να δικαιολογήσει χρηματική ικανοποίηση για μη περιουσιακή ζημία (άρθρο 914 και 932 ΑΚ) αφού στην περίπτωση αυτή, όπως εξ αντιδιαστολής προκύπτει από το άρθρο 16 του ν. 551/1915, το οποίο απαιτεί συνδρομή δόλου ή ειδικής αμέλειας για την προσφυγή στην αποζημίωση του κοινού δικαίου, δρα διακωλυτικά το γεγονός ότι το ατύχημα συνέβη κατά την εκτέλεση της εργασίας (ή εξ αφορμής αυτής) με συνέπεια την καθήλωση της ενοχής στην περιορισμένη έκταση "αποζημίωσης" που ορίζει κατά περίπτωση το άρθρο 3 του ν. 551/1915. Ο νομοθέτης δηλαδή χειρίζεται τη γενική αμέλεια στην επέλευση του εργατικού ατυχήματος ως αδρανές στοιχείο, αφού την καθιστά (ενσυνειδήτως) αδύναμη να μετακινήσει τα όρια των (χρηματικών) μεγεθών, που όρισε ως οφειλόμενη "αποζημίωση" ανάλογα με το είδος της ανικανότητας που υπέστη ο παθών από το εργατικό ατύχημα. Εάν δε, με τη συνδρομή γενικής αμέλειας και μόνο στην πρόκληση εργατικού ατυχήματος, ήτο επιτρεπτή ή αξίωση χρηματικής ικανοποίησης της μη περιουσιακής

ζημίας, θα ήτο ανεξήγητη η επιλογή του νομοθέτη να μη θέλει στην περίπτωση αυτή την αποκατάσταση και της περιουσιακής ζημίας, που ενδεχομένως δεν καλύπτεται από τις εφάπαξ παροχές, που όρισε ως οφειλόμενες κατά περίπτωση, και να θέλει μόνο τη χρηματική ικανοποίηση της μη περιουσιακής ζημίας, όταν ο ίδιος κατά κανόνα αποζημιώνει πλήρως την περιουσιακή ζημία και μόνο κατ' εξαίρεση επιτρέπει τη χρηματική ικανοποίηση της μη περιουσιακής ζημίας. Έτσι ο απεγκλωβισμός του εργατικού ατύχηματος από το χώρο της ρύθμισης του ν. 551/1915 και η μεταστοιχείωσή του σε αδικοπραξία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με τη συνδρομή των όρων του άρθρου 16 του ν. 551/1915, όταν δηλ. ο παθών από εργατικό ατύχημα ή , στην περίπτωση θανάτου αυτού, οι συγγενείς, που αναφέρονται στο άρθρο 6, μεταξύ των οποίων ο επιζών σύζυγος και οι κατιόντες αυτού, επικαλεσθούν είτε τη συνδρομή δόλου του υπόχρεου εργοδότη ή των άλλων υπευθύνων είτε τη μη τήρηση των όρων ασφαλείας, που προβλέπονται ειδικά από διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών και ζητήσουν την αποζημίωση του κοινού δικαίου, κατ' ενάσκηση του εκλεκτικού δικαιώματος που παρέχεται με την εν λόγω διάταξη (βλ. σχ. ΟΛΑΠ 965/85 ΝοΒ 33.1409, ΑΠ 892/89 ΕΕΔ 49.367, ad hoc, ΕφΠειρ 74/83 ΕΝΔ 11.350, contra, ΕφΠειρ 782/86 ΕΝΔ 14.314, ΕφΠειρ 1002/84 ΕΝΔ 13.435, ΕφΠειρ 288/80 ΕΝΔ 8.241). Τέτοια ειδική διάταξη, που επιβάλλει τη λήψη μέτρων ασφαλείας για την προστασία των ναυτικών, είναι και εκείνη του άρθρου 4 του π.δ. 1349/81, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 32 παρ.1 και 2, 36 παρ.2 και 41 παρ.2 του ν.δ. 187/73 "περί Κώδικος Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου" σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση αφαίρεσης καλυμμάτων πλοίων για οποιαδήποτε αιτία λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προς αποφυγήν ατυχημάτων.

Η δυνατότητα επιλογής της αξίωσης αποζημιώσεως κατά τις διατάξεις του κοινού δικαίου, η οποία χορηγείται μόνον όταν το εργατικό ατύχημα επήλθε με τη συνδρομή των όρων του άρθρου 16 του ν. 551/1915, αναφέρεται στην περίπτωση που η αγωγή στρέφεται κατά των υπευθύνων προς αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 551/1915 και ειδικότερα, στην περίπτωση παθόντος από ναυτεργατικό ατύχημα κατά του κυρίου της ναυτικής επιχείρησης, πλοιοκτήτη κλπ (Καμβύσης, Ναυτεργατικό Δίκαιο (1994) σ. 289, Κοροτζής, Ναυτικό Εργατικό Δίκαιο (1990) σ. 67, ΕφΠειρ

722/1990 ΕΝΔ 9.93). Εάν όμως το εν λόγω ατύχημα οφείλεται σε συμπεριφορά του πλοίαρχου, ο οποίος δε συγκαταλέγεται μεταξύ των υπευθύνων του άρθρου 2 του ν. 551/1915, απαιτείται και αρκεί η συνδρομή γενικής αμέλειας αυτού, προκειμένου να δημιουργηθεί, με τη συνδρομή και των άλλων νομίμων προϋποθέσεων, υποχρέωση αποζημιώσεως από αδικοπραξία (άρθρα 330, 914 ΑΚ), με την οποία συρρέει και αξίωση χρηματικής ικανοποίησης μη περιουσιακής ζημίας (άρθρο 932 ΑΚ). Στην περίπτωση αυτή ο πλοίαρχος καθίσταται εις ολόκληρον υπόχρεως με τους άλλους υπευθύνους προς χρηματική ικανοποίηση της μη περιουσιακής ζημίας (άρθρα 481, 482 και 926 ΑΚ. Βλ. και Παπαδημητρίου, Εργατικόν Δίκαιον (1979) παρ. 296). Εξάλλου η οφειλόμενη εύλογη, κατά την κρίση του δικαστηρίου, χρηματική ικανοποίηση της ψυχικής οδύνης σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου, η οποία επιδικάζεται στην οικογένεια του θύματος, προσδιορίζεται ύστερα από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και δη του βαθμού του πταίσματος του υποχρέου, του είδους της προσβολής, της περιουσιακής και κοινωνικής καταστάσεως των μερών με βάση του κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής (ΑΠ 1410/86 ΝοΒ 35.925).

Από το συνδυασμένο περιεχόμενο των παρ. 1 και 2 του άρθρου 1 του ν. 762/78 προκύπτει, εκτός άλλων, ότι υπέχουν ευθύνη εις ολόκληρον έναντι του ναυτικού για τις υποχρεώσεις της εργοδότης αλλοδαπής ναυτιλιακής εταιρίας, που προκύπτουν από τη σχέση ναυτικής εργασίας σε πλοίο της ή εξ αφορμής αυτής, τόσο το νομικό πρόσωπο που συνήψε στην Ελλάδα τη σύμβαση αυτή, ως αντιπρόσωπος της εργοδότης αλλοδαπής εταιρίας, όσο και τα φυσικά πρόσωπα εκπρόσωποι αυτού.

Τέλος, όπως προκύπτει από το άρθρο 728 ΚΠολΔ, η προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων, ως ασφαλιστικό μέτρο, κατ' εξαίρεση του κανόνος που απαγορεύει την ικανοποίηση του δικαιώματος με λήψη ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 692 αρ. 4 ΚΠολΔ), περιορίζεται στις απαριθμούμενες από το εν λόγω άρθρο περιπτώσεις, στις οποίες δεν περιλαμβάνεται η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης μη περιουσιακής ζημίας και συνεπώς δε μπορεί να χωρήσει προσωρινή επιδίκαση αυτής με τη μορφή ασφαλιστικού μέτρου, αλλ' εφόσον υπάρχει επείγουσα περίπτωση ή ανάγκη αποτροπής επικείμενου κινδύνου, είναι επιτρεπτή μόνο η εξασφάλισή της με κάποιο ασφαλιστικό μέτρο (άρθρο 682 παρ.1 ΚΠολΔ).

Οι αιτούσες ισχυρίζονται ότι εξαιτίας ναυτεργατικού ατυχήματος που συνέβη στο ελλιμενισμένο στον Πειραιά πλοίο "Ε.**", παναμαϊκής σημαίας, πλοίαρχος του οποίου ήτο ο 4^{ος} των καθών, πλοιοκτήτρια δε η 1^η απ' αυτούς, αλλοδαπή εταιρία, θανατώθηκε, λόγω μη τηρήσεως των ειδικώς επιβαλλόμενων μέτρων ασφαλείας του πλοίου και αμελείας του πλοιάρχου, όπως ειδικότερα εκτίθεται στην αίτηση, ο σύζυγος της αιτούσας Α.Α.** και πατέρας των λοιπών αιτουσών Μ.Μ.Α.Σ.**, ο οποίος συνομολόγησε σύμβαση ναυτολογήσεως με τη 2^α των καθών, αντιπρόσωπο της πλοιοκτήτριας στην Ελλάδα, εκπροσωπούμενη από τον 3^ο των καθών και σύμφωνα με την οποία προσλήφθηκε ως ναύκληρος. Επικαλούμενες δε οι αιτούσες την ανάγκη αποτροπής του κινδύνου να παραμείνουν ανείσπρακτες οι απαιτήσεις τους, που αναφέρονται στην αίτηση, ζητούν να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση της περιουσίας των καθών κατά κύριο αίτημα μέχρι ποσού 280.000.000 δρχ. και επικουρικά μέχρι ποσού 140.000.000 δρχ. και ακόμη να τους επιδικασθεί, προσωρινά, ποσό 101.500.000 δρχ., από το συνολικό ποσό των 203.293.526 δρχ., που τους οφείλεται ως διαφορά από (α) δεδουλευμένους μισθούς του αποθανόντος (2.546.014 δρχ.) (β) αποζημίωση για στέρηση δικαιώματος διατροφής (172.747.512 δρχ.) και (γ) χρηματική ικανοποίηση ψυχικής οδύνης (7.000.000 δρχ. για καθεμία χωριστά). Επικουρικά δε και εφόσον ήθελε κριθεί ότι οι αποδοχές του αποθανόντος περιορίζονται σε 1.400 δολάρια ΗΠΑ μηνιαίως, ζητούν να τους επιδικασθεί, προσωρινά, αποζημίωση για στέρηση δικαιώματος διατροφής και χρηματική ικανοποίηση ψυχικής οδύνης, ποσού 50.000.000 δρχ. από το οφειλόμενο συνολικό χρέος, που ανέρχεται σ' αυτή την περίπτωση σε 100.576.000 δρχ. [72.576.000 δρχ. για στέρηση δικαιώματος διατροφής και 28.000.000 δρχ. για χρηματική ικανοποίηση ψυχικής οδύνης (7.000.000 δρχ. για κάθε αιτούσα χωριστά)].

Από το παραπάνω περιεχόμενο της αίτησης συνάγεται ότι εισάγονται ενώπιον αυτού του δικαστηρίου περισσότερες αξιώσεις περισσότερων προσώπων και ειδικότερα: Α) Αξιώσεις κληρονομικής φύσεως που αναφέρονται σε πληρωμή διαφορών από καταβολή μειωμένων αποδοχών στον αποθανόντα για όσο χρόνο είχε διαρκέσει η σύμβαση εργασίας. Β) Αξιώσεις από στέρηση δικαιώματος διατροφής. Μολαταύτα για τις αξιώσεις αυτές δεν υποβάλλονται ορισμένα αιτήματα, αφού δεν καθορίζεται ούτε το ακριβές ποσό στο οποίο ανέρχεται η (κληρονομιαία) απαίτηση της κάθε

αιτούσας χωριστά, ούτε το ακριβές ποσό της απαίτησης διατροφής των ιδίων χωριστά έναντι του υπόχρεου, των οποίων (απαιτήσεων) ζητούν προστασία σε λήψη ασφαλιστικών μέτρων και προσωρινή επιδίκαση κατά κύριο και επικουρικό αίτημα, αλλά περιορίζονται να αναφέρουν ότι οι προστατευτέες απαιτήσεις τους ανέρχονται συνολικά (α) σε δρχ. 2.546.024 από διαφορές αποδοχών του αποθανόντος και (β) σε 172.747.512 δρχ., επικουρικά δε σε 73.576.000 δρχ., από τις αποδοχές που θα μπορούσε κατά περίπτωση να έχει ο αποθανών, αν δεν είχε συμβεί το ατύχημα και εργαζόταν επί 18 έτη, για να προσφέρει εισόδημα στην οικογένειά του. Κατ' ακολουθίαν η αίτηση κατά το μέρος που ζητεί συντηρητική κατάσχεση της περιουσίας των καθών προς προστασία των παραπάνω "απαιτήσεων" από διαφορές μισθών και στέρηση του δικαιώματος διατροφής και ακόμη προσωρινή επιδίκαση των ιδίων απαιτήσεων είναι αόριστη και απορριπτέα ως απαράδεκτη. Η αίτηση όμως είναι νόμιμη κατά το μέρος που ζητεί (προς αποτροπή επικείμενου κινδύνου) τη συντηρητική κατάσχεση της περιουσίας των καθών για την προστασία των απαιτήσεων χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ψυχικής οδύνης, που οι αιτούσες υπέστησαν ένεκα του θανάτου του συζύγου και πατέρα τους, οι οποίες (απαιτήσεις) προσδιορίζονται, έστω και στο ιστορικό της αίτησης χωριστά για την κάθε αιτούσα, ως προς τις οποίες (η κρινόμενη αίτηση) στηρίζεται στις διατάξεις του εφαρμοστέου, λόγω του τόπου διαπράξεως του αδικήματος, ελληνικού δικαίου, όπως παραπάνω στο αντίστοιχο μέρος αυτής της απόφασης αναφέρονται και των άρθρων 682 παρ.1, 707-709 ΚΠολΔ. Κατά το μέρος όμως, που ζητείται προσωρινή επιδίκαση των ιδίων απαιτήσεων, η αίτηση δεν είναι νόμιμη αφού, όπως έχει αναφερθεί, δεν επιτρέπεται προσωρινή επιδίκαση ως προς τις απαιτήσεις χρηματικής ικανοποίησης μη περιουσιακής ζημίας. Κατ' ακολουθίαν η αίτηση κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω από το αρμόδιο αυτό δικαστήριο (άρθρο 683 παρ.1 ΚΠολΔ) κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 686 επ. ΚΠολΔ).

Από τη διαδικασία ενώπιον αυτού του δικαστηρίου και ειδικότερα από τις ένορκες μαρτυρικές καταθέσεις και βεβαιώσεις, τα έγγραφα που προσκομίσθηκαν και από όλη τη συζήτηση πιθανολογήθηκαν τα εξής: Με σύμβαση ναυτολογήσεως που συνομολογήθηκε στις 29.1.1996 στον Πειραιά, μεταξύ της 1^{ης} των καθών, αλλοδαπής εταιρίας και πλοιοκτήτριας του

παναμαϊκής σημαίας πλοίου "Ε.***" και του συζύγου της αιτούσας Α.Α.** και πατέρα των άλλων αιτουσών Μ.Μ.Α.Σ.**, ο τελευταίος προσλήφθηκε ως ναύκληρος στο παραπάνω πλοίο και πλοίαρχο τον 4^ο των καθών. Δεν πιθανολογήθηκε ανάμιξη της 2ας και του 3^{ου} των καθών στη σύναψη της επίδικης σύμβασης, καθόσον από την από 29.1.1996 γραπτή συμφωνία που οι καθών προσκόμισαν σε μετάφραση στην ελληνική από δικηγόρο (άρθρο 53 ΚωδΔικ) (οι αιτούσες δεν προσκόμισαν οποιοδήποτε έγγραφο της σύμβασης που επικαλέστηκαν) προκύπτει ότι συμβαλλόμενα μέρη ήταν ο παραπάνω ναύκληρος, που ναυτολογήθηκε και η 1^η των καθών. Κατ' ακολουθίαν η κρινόμενη αίτηση, ως προς τους 2^α και 3^ο των καθών, που δεν πιθανολογείται ότι αναμείχθηκαν ως αντιπρόσωποι της 1^{ης} των καθών στη σύναψη της επίδικης σύμβασης, η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη.

Στις 29.6.1996 ο παραπάνω ναύκληρος εκτελούσε, σύμφωνα με την επίδικη σύμβαση, εργασίες βαφής στο Νο 2 πρυμνιαίο καπάκι του παραπάνω πλοίου, που ήταν ελλιμενισμένο στο μώλο της ΔΕΗ στο Κερατσίνι με έμπρυμνη διαγωγή. Κατόπιν αιτήματος των εργαζομένων στο κύτος του πλοίου ο Μ.Τ.**, χειριστής του υδραυλικού συστήματος του πλοίου, με τη χρήση του οποίου ήτο δυνατή η μετακίνηση των καπακιών κάλυψης του αμπαριού του πλοίου, έθεσε τούτο σε λειτουργία, προκειμένου να απελευθερωθεί χώρος για τον αναγκαίο φωτισμό και αερισμό των εργαζομένων στο κύτος του πλοίου. Μολαταύτα η μετακίνηση των καπακιών, λόγω κακής λειτουργίας του υδραυλικού συστήματος, δεν πραγματοποιήθηκε ομαλά. Ειδικότερα κατά τη μετακίνηση του καπακιού Νο. 2 και από το σημείου της κατακόρυφης περίπου θέσης αυτού πραγματοποιήθηκε απότομη πτώση προς τα πίσω και των άλλων καπακιών, την οποία διευκόλυνε η έμπρυμνη διαγωγή του πλοίου, με συνέπεια ο παραπάνω ναύκληρος, που δεν πρόλαβε να απομακρυνθεί από το χώρο των καπακιών, να καταπλακωθεί από το μεγάλο βάρος τους, γεγονός που προκάλεσε το θάνατο αυτού. Με τα παραπάνω περιστατικά πιθανολογείται ότι ο θάνατος του ναύκληρου Μ.Μ.**, που προκλήθηκε από βίαιο συμβάν, κατά την εκτέλεση της εργασίας που του ανατέθηκε από την 1^η των καθών, οφείλεται σε παραμέληση από αυτήν των μέτρων ασφαλείας, που ειδικά προβλέπει η διάταξη του άρθρου 4 του π.δ. 1349/81, που προαναφέρθηκε, αφού δε λήφθηκε πρόνοια επισκευής του ακατάλληλου υδραυλικού συστήματος κινητοποίησης των καπακιών του

πλοίου, ώστε να επιτυγχάνεται το ασφαλές άνοιγμα και κλείσιμό τους και ακόμη η αναχαίτισή τους στο κατάλληλο σημείο προς αποφυγή απότομης πτώσης αυτών. Περαιτέρω ο πλοίαρχος του πλοίου, ο οποίος γνώριζε την από μακρού χρόνου πλημμελή λειτουργία του εν λόγω υδραυλικού συστήματος, για την οποία, όπως προέκυψε από τη διαδικασία, επανειλημμένως διαμαρτυρήθηκαν τα μέλη του πληρώματος, δεν έλαβε κατάλληλα μέτρα αποτροπής ατυχημάτων και ειδικότερα παρέλειψε τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων πρόσδεσης των καπακιών του πλοίου ενόψει μάλιστα και της έμπρυμνης διαγωγής αυτού, όπως θα έπραττε κάθε συνετός πλοίαρχος, η οποία θα εμπόδιζε την πτώση των καπακιών και θα απέτρεπε το ατύχημα. Κατ' ακολουθίαν των παραπάνω προκύπτει εις ολόκληρον ευθύνη των 1^{ης} και 4^{ου} των καθών έναντι των αιτουσών από αδικοπραξία. Περαιτέρω οι αιτούσες, σύζυγος και θυγατέρες, δοκίμασαν από το θάνατο του παραπάνω οικείου τους ψυχικής οδύνης, το ποσό της οποίας, ενόψει του βαθμού του πταίσματος των υπαιτίων, της σοβαρότητας του αποτελέσματος που επήλθε και της περιουσιακής και κοινωνικής κατάστασης των μερών, πρέπει, κατ' εύλογη κρίση του δικαστηρίου, στηριζόμενη στους κανόνες της πείρας και της λογικής, να καθοριστεί σε 2.000.000 δρχ. για κάθε αιτούσα. Δεδομένου δε ότι πιθανολογήθηκε ότι κινδυνεύει να παραμείνει ανείσπρακτη η κάθε απαίτηση, λόγω της αφερεγγυότητας των 1^{ης} και 4^{ης} των καθών, αφού, εκτός από το παραπάνω πλοίο, πλοιοκτησίας της 1^{ης} των καθών, δε διαθέτουν εμφανή περιουσιακά στοιχεία, πρέπει, κατά μερική παραδοχή της αίτησης και προς διασφάλιση της κάθε απαίτησης, πλέον τόκων και εξόδων, να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση της περιουσίας των εν λόγω καθών μέχρι του ποσού των 2.500.000 δρχ. για κάθε απαίτηση και συνολικά μέχρι 10.000.000 δρχ. Έξοδα δεν επιδικάζονται (άρθρο 178 παρ. 3 ΚωδΔ).